

informační bulletin koordinačního centra o.ř.

SNĚM OBČANSKÉHO FÓRA 21. ledna 1990

[VIA] V sobotu se v Praze v sále restaurace Adria sešel Sněm KC OF. Zasedání mělo na programu zprávu o činnosti a hospodaření Koordinačního centra OF, zprávu o stavu jednání týkající se Státní bezpečnosti a rekonstrukce zastupitelských sborů, dále návrh strategie volebního chování pro OF a diskusí k těmto zprávám.

Petr Kučera informoval shromáždění o jednání rozhodujících politických sil u kulatého stolu, kde byly posuzovány návrhy volebního zákona. Řekl, že jednání byla věcná, ale že diskutované problémy jsou složité. Končné dohody dosaženo nebylo ani u kulatého stolu, ani na pozdějším jednání expertů. Volební zákon by měl být schválen do 28.2. Stanovisko vypracované na předchozím sněmu, které se týkalo situace Státní bezpečnosti, bylo odevzdáno vládě a prezidentovi republiky.

Dále proběhlo jednání se zástupci Verejnosti proti násilí. Slováci žádali, aby OF pamatovalo na specifické problémy na Slovensku a aby podpořilo liberální proud ve VPN. Dále byl sněm informován o rekonstrukci Národního výboru hl.m. Prahy, o odstoupení primátora, o návštěvách pana Trnky ze zakládající se zemědělské strany, zástupců tělovýchovy a zástupců maďarské menšiny v ČSSR. Diskuse k tomuto bodu se soustředila především na rekonstrukci zastupitelských sborů a dále se hovořilo o nátlaku na poslance v okresech, který je někdy nevhodný a neuvážený.

Sněm přijal stanovisko ke způsobu rekonstrukce Federálního shromáždění. Text bude předán vládě, která, jak se zdá, má k tomuto dohodnutému způsobu výhrady.

Podle názoru jednotlivých delegátů sněmu je veřejnost špatně informována o návrhu volebního systému. Sněm také rozhodl, že z celkové částky osmi milionů korun, které jsou na kontě KC OF, bude jeden milión rozdělen mezi OF jednotlivých okresů a dalších 400 tisíc Kč bude rozděleno mezi krajská centra. Někteří účastníci sněmu tlumočili názory občanů na nedávná opatření ministra Sachera. Tyto kroky, omezující činnost StB, jsou všeobecně považovány za nedostatečné a neúčinné. Petr Kučera odpověděl, že situace ohledně StB je smírně složitá a že bychom měli plně důvěřovat odborníkům, kteří se touto problematikou zabývají.

V diskusí o volbách bylo zdůrazněno, že vztahy mezi OF a politickými stranami, především etablovanými, jsou rozdílné v Praze a mimo Prahu. Na venkově se tyto strany, lidová a socialistická, stávají soupeři Občanského fóra a Verejnosti proti násilí.

Sněm vyslovil souhlas s novým složením rady. Petr Pithart se má přitom nadále věnovat koncepční práci a styku s veřejností. K řešení operativních problémů jsou dále určeni Petr Kučera, Jan Urban, Ivan M.Havel a Josef Vavroušek. Komisi pro volební kampaň tvoří Jan Stern ml., Petr Kučera, Josef Vavroušek a Ivan Gabal. Jako mluvčí KC OF byla jmenována Jana Ryšlinková. Příští zasedání sněmu se koná 3. února 1990.

PROJEV P. PITHARTA V ČS. TEVIZI

Milí přátelé,

obracíme se k vám vždy, když cítíme, že se v naší zemi děje něco, co by se dít nemělo. Já sám osobně mám pochybnosti, zda to, co se v naší zemi odehrává, je správně nazývat revolucí. Toho slova se trochu bojím. Raději než revoluce bych řekl, že se prostě osvobozujeme z poměrů, které byly neslušné a nerozumné. Osvobozujeme se od násilí, které nemuselo mít vždy podobu vězení a pronásledování; bylo to bezuzdné ovládnutí lidí pomocí strachu, korrupce a všemocné státostrany.

Zbavili jsme společnost s rachu z vlády jedné strany, z komunistů, ale obávám se, abychom nemuseli za čas zbavovat lidi strachu z nás samotných. Zkrátka: působení občanských fór se nesmí v ničem podobat řádění akčních výborů NF po únoru 48. Nevím, jestli neslyším trávu růst, ale zdá se mi, že stále častěji zaznívají hlasy lidí, které říkájí: je to to samý, jenže v bleděmodrým. Jistě, že tyto hlasy přebánějí,

možna, že vycházejí z netyypických případů, ale v každém případě je to varování, které nemůžeme přeslechnout.

no, všichni zkomprovitovaní komunisté, ale i všichni jim podobní bezpartijní - musí odejít ze všech odpovědných míst. Musí odejít i všichni diletanti, které držela nahore jen partajní legitimace nebo přízeň mocných. Jak to ale udělat slušně, rozumně a přitom ne naivně? Jak neochromit každodenní fungování podniků, škol, nemocnic, národních výborů? Dryáčnické metody řešení personálních problémů se obrátí nejen proti nám, proti Občanským fóřům, ale proti celé společnosti. OF na pracovištích i v místech proto naléhavě vyzývá, aby se vyvarovala všech pseudorevolucionářských způsobů.

Vím o OF, které si vynutilo právo podepisovat s ředitelem podniku všechny hospodářské smlouvy, vím o Občanských fóřech, která se ujímají řízení čistě provozních problémů. Také naši přátelé z VPN potvrzují, že se setkávají s podobnými extrémy. Občanská fóra mohou vyvinout tlak, i silný tlak na změny, ale jen jako občané, nikoliv jako partaj, která klade ultimata, která sundává ředitele podniků nebo primáře v nemocnicích jen proto, že to jsou komunisté.

Je opravdu každý komunista nemravným člověkem a je každý aktivista občanského fóra bezúhonným idealistou?

Uvažujeme střízlivě. Komunistická strana, která měla 1 700 000 členů, nemohla být jen stranou stalinistických a brežněvovských pohrobků, bezohledných konsolidátorů a cynických mafiánů, nebo lidí neschopných, kterým strana poskytla mimořádnou šanci k neoprávněné kariéře. V komunistické straně byli lidé, kteří měli pro své členství též jiné důvody. Někdy to byla touha po vyniknutí, po osobním uplatnění, u jiných to bylo i určité vědomí odpovědnosti vůči pracovnímu kolektivu, vůči podniku, městu a někdy i svým způsobem ke společnosti. Že se svým členstvím podíleli na zlu? Že byli málo stateční? Kdo má právo soudit jen proto, že byl nestraníkem? Kdo má právo soudit podle zásady kolektivní viny?

Někdy nás napadá, že za neuvážlivými čístkami stojí provokatéři. Kéž by to byla celá pravda. Obávám se, že v řadách OF jsou i upřímní, ale nerozumní horlivci, že jsou tam ale i také kariéristé, kteří ucítili příležitost. A dokonce i lidé, kteří aktivně působili ve starých strukturách a dnes působí stejným způsobem mezi námi.

Nemáme v Koordinačním výboru Občanského fóra Čech a Moravy tajemníky, kteří by přijeli na okres či podnik a udělali tam pořádek. Nemůžeme to udělat a ani nechceme to udělat. Nejsme strana, která dává příkazy a dělá pořádek - jak se říkalo - v kádrech. Jsme hnutí demokraticky angažovaných nestraníků. Můžeme jen přesvědčovat, ukazovat na dobré a špatné příklady. Rádi bychom s vaší pomocí exemplárně zahanbili ty, kteří jménem OF berou všechnu moc do svých rukou a chovají se jako se chovali po 40 let partajní tajemníci KSČ. Občanská fóra v místech a na pracovištích nechť postupně, zdůrazňují postupně, vytlačí ty, kteří byli oporou starého pořádku, ale především ať rozhodnou o způsobu, jakým budou napříště nalézání noví lidé do vedení podniků a institucí. Konkursní řízení se tu nabízí jako velmi případná metoda. Ještě před tím ať na pracovištích ožíví odborovou organizací, ať působí na obměnách rad pracujících tam, kde je to potřeba. Nechť se ale vyvarují role všemocných soudců, kteří - aniž by existovala pravidla hry - rozhodují o tom, která strana dostane kdy gól.

Co jinak hrozí? Rozpad podniků, pokles výroby; hrozí, že se zadrhne fungování institucí, které denně všichni potřebujeme k životu.

Prosím vás, žádám vás - dokončeme co nejdříve demontáž všeho starého a začneme budovat. Budovat stát, nezávislou občanskou společnost, prosperující hospodářství, prostě civilizovanou evropskou společnost schopnou kulturní samosprávy.

Situace, kdy na pracovišti působí dvě či víc občanských fóřů a každé další se vyznačuje větší radikálností, je situace, která nás staví do neobyčejně trapného světla. Jisté, jsou fóra, kterých se zmocnili převlečení stoupenci staré totality a nelze je nechat na pokoji. Jednejme ale i tady jako občané a nikoliv jako staří aparátníci. Svolejme schůzi všech, zorganizujme shromáždění, třeba i demonstraci na dvoře továrny či města, ale mějme za sebou občany, nikoliv pouze firmu OF. Obávám se, že tu si dnes může opatřit leckdo.

Jednejme rozumně a slušně, bez demagogie, přitom energicky a nikoliv naivně. Naši nepřátelé však dnes nemají lepší možnost jak bodovat než využívat našich chyb, našich unáhleností, naší přepjatosti, průhledných motivů těch, kteří v OF vidí především příležitost, jak se dostat nahoru.

U všech vás nikdo nepomůže. Žádní lidé z Prahy či z Brna nebo Bratislavy neodělají u vás pořádek, jen vy sami to můžete udělat. Lát se dnes můžeme jen jediné věci: že si bezděčně osvojíme metody těch, proti kterým jsme všichni vytoupili.

Občanské fórum tu není proto, aby si vyřídló účty s komunisty. Je tu proto, aby skoncovalo s komunistickou praxí.

Chcete-li, nazvejte nadále to, co se tu děje, revolucí. To je konec konců věc gústa. To, co tu děláme, dělejme však slušně, slušně a rozumně. Ve volbách uspějeme ne tím, jaký vliv či moc si vydobudeme, ale především tím, jak tohoto vlivu či moci dosáhneme. Rozhodnou prostředky, rozhodnou způsoby, kterými budeme jednat.

Jsmo fórum, to jest náměstí. Za námi musí stát lidé, mnoho lidí, kteří nám věří a ne že se nás bojí, či že si nás budou předcházet.

Jsmo fórum občanské, jedne jme jako občané, ne jako aparátníci, kádrováci či estébáci.

Možná, že slyším trávu růst. Jestli něco takového přece jen roste, není to tráva, je to plevel, agresivní plevel. Je to bohužel odrůda toho, co zarostlo celou tuto zemí, odrůda totality.

My se totalitě musíme bránit - té, která stojí proti nám, i té, která - nerad to říkám - by mohla vyrůst z nás.

(Aktuality Čs. televize, 19. ledna 1990)

PORADA O VOLEBNÍM SYSTÉMU

Porada expertů rozhodujících politických sil Československa se 19. ledna 1990 zabývala otázkami volebního zákonodárství. Především projednala možnost zvýšení efektivity práce zákonodárných sborů tak, aby bylo možné zajistit profesionalizaci jejich činnosti. V této souvislosti byly posuzovány varianty:

- 1) dojde pouze ke snížení celkového počtu poslanců zákonodárných sborů - Sněmovna lidu bude mít 150 poslanců, Sněmovna národů 150 poslanců (z toho 75 volených na území Čech a Moravy, 75 volených na Slovensku). Česká národní rada bude mít 150 poslanců, Slovenská národní rada jen 100 poslanců.
- 2) Česká národní rada o celkovém počtu 200 poslanců zvolí ze svého středu 75 členů Sněmovny národů a stejný počet SN bude zvolen 150 poslanci Slovenské národní rady. Zároveň bude snížen počet poslanců Sněmovny lidu na 150 osob.
- 3) počet poslanců volební lidu bude zachován ve výši 200 osob. Obě národní rady - ČNR se 200 poslanci a SNR se 150 poslanci - vytvoří při svém společném zasedání Sněmovnu národů, která bude rozhodovat o všech otázkách, kde platí zákaz majorizace.

Porada expertů předběžně doporučila první variantu. Zákon o volbách do Federálního shromáždění bude předložen zákonodárnému sboru do konce ledna t.r.

Dále se projednaly související otázky potřebných změn ústavy a ústavního zákona o československé federaci. Jednání se zúčastnili zástupci politických stran - ČSL, ČSS, DS, KSČ, SSl a politických hnutí OF a VPN.

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE FIDH

[VIA, zkráceno] 21.1. V pátek a v sobotu se konala v pražském hotelu Axa konference osmi východoevropských členských lig Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH). Práce pražské koonference se zúčastnili vedle členů VONS početná delegace z pařížského vedení FIDH, doplněná zástupci členských lig z Rakouska, Itálie, Belgie, Velké Británie a delegáti s hlasovacím právem z osmi východoevropských zemí: z nově založené ligy NDR, z Polska, Maďarska (připojil se k ní i zástupce menšinových Maďarů ze Slovenska), bulharská delegace, rumunská delegace, dále zástupce arménské ligy a početná delegace jugoslávská. Pozdravný telegram zaslal konferenci předseda francouzského Národního shromáždění Laurent Fabius.

První den jednání promluvili na konferenci zástupci jednotlivých členských lig; seznámili účastníky se svou prací a stavem lidských práv ve svých zemích. Práce konference po tři pokr čovala ve třech komisích, v nichž vznikly tři programové rezoluce, které byly po úpravách přijaty plněm.

První rezoluce hodnotí možnosti členských lig v nových podmínkách a zdůrazňuje dvojí nezávislost FIDH a členských lig: jednak na státu a jeho orgánech, jednak na konkrétním politickém proudu či organizaci. Členské ligy mají být určitou protiváhou oficiální moci, byť by byla reprezentována členy tohoto lig, jako je tomu v případě Unie vlády J. Blunskierek Československa. Vyplývá státní činitelů nezávislost členství ve FIDH a v členských ligách, tedy např. ve VONS,

ale nesmějí v těchto nezávislých institucích vykonávat žádné funkce.

Druhá rezoluce vyjadřuje společné požadavky členských lig k novým státním orgánům ve východoevropských zemích. Jde především o oficiální uznání práva na vměšování do záležitostí státu v oblasti lidských práv; o ústavní kontrolu jejich uplatňování; o soulad ústav, zákonů, podzákoných norem i praxe s mezinárodně přijatými závazky v oblasti lidských práv; o přistoupení k opčním (fakultativnímu) protokolu obou mezinárodních paktů o lidských právech, čímž by bylo uznáno právo mezinárodního výboru na kontrolu této oblasti; o školní výchovu lidských práv a v neposlední řadě o zrušení trestu smrti.

Třetí rezoluce, která byla diskutována několik hodin a která nebyla přijata jednomyslně, se týká postavení národnostních menšin v nynější a budoucí Evropě. Rezoluce označuje koncepci národního státu pro další evropský vývoj za nepřijatelnou, vyzývá k odstraňování všech překrad mezi národy a k jejich spojení do bratrského a mírového celku - politicky federalizované Evropy. Označuje za nepřijatelné postulování kolektivní odpovědnosti lidu kterékoliv země vůči lidu jiné země a vyslovuje se proti jakékoliv kolektivní diskriminaci. Rezoluce formuluje rovněž práva národnostních menšin, především v oblasti kultury, a navrhuje zřízení mezinárodního programu pro národnostní menšiny, který by nebyl pouze konzultativní povahy, nýbrž by měl právo vyšetřovat, kontrolovat a případně i rozhodovat v oblasti menšinových kulturních práv.

Dvě zvláštní rezoluce, týkající se situace v Náhorním Karabachu, Bulharsku a Jugoslávii přijala konference aklamací.

NOVÁ ADRESA INFORMAČNÍHO CENTRA KC OF

Od 22.ledna 1990 funguje Informační centrum KC OF na nové adrese "Valdštejnské nám. 1, Praha 1 - Malá Strana", kam bylo přesunuto ze Špálovy galérie na Národní třídě. I zde nadále najdete právní poradnu, výjezdové středisko a výdej informačních materiálů. Prosíme o adresování korespondence na naši novou adresu, zároveň se ale všem občanům omlouváme, že stále není v našich silách odpovídat na jednotlivé dopisy. Ujišťujeme všechny, že jejich podněty využívány jsou a budeme i nadále vděční za všechny milé dopisy.

DĚLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Jak bylo uvedeno, Sněm KC OF rozhodl o rozdělení částky 1. 400 000,- Kčs mezi krajská a okresní centra OF jako jednorázovou pomoc. K tomu je nutné, aby všechna tato koordinační centra neprodleně dodala pražskému KC OF čísla svých bankovních ev. spořitelních účtů.

Dále sněm přijal doporučení kontrolní komise, aby byly vytvořeny pokud možno stejné podmínky pro všechna regionální OF. Ke spravedlivému rozdělování další technické pomoci by proto KC OF uvítalo informace o veškeré technice, která je prozatím v místních, okresních a krajských OF k dispozici.

Obě informace zasílejte na adresu P.Suchý, KC OF, Jungmannovo nám. 9, 110 00 Praha 1. Rovněž je možné předat sdělení osobně na sjezdu okresních OF 27.1. 1990 v 10.⁰⁰ v Obecním domě v Praze.

TISKOVÁ OPRAVA

Upozorňujeme, že v souvislosti s informací o týdeníku FÓRUM došlo k několika omylům. Týdeník FÓRUM vyjde poprvé 31.ledna 1990. Objednávky časopisu zprostředkovává výhradně PNS. Telefonní číslo, které jsme v souvislosti s týdeníkem uvedli, bylo určeno pouze pro sjednávání podnikové inzerce. Prosíme, abyste na toto číslo již netelefonovali. Za mylnou informaci se všem omlouváme.

INFORM - informační bulletin koordinačního centra Občanského fóra.
Redakce - Jungmannovo nám. 9, 110 00 Praha 1.
Toto číslo připravil redakční kolektiv: Jitka Kerlická, Radka Pratochvilová,
Hana Mikulejská, Jiří Šner, J. a B. Krysová, Tomáš Hoř v, Lukáš Hrabeta, Zdeněk
Huňát, Zdeněk Frejlich, Stanislav Šova, Ondřej Šmerda.
Podávání novinových částek povoleno Ředitelstvem pošt Praha, Č. j. 100-9-1
ze dne 21.1.1990. Průběhová čísla: 21.ledna v 11 hodin, 22.1. číslo 2011.